

Графитите от Имарет джамия в Пловдив (Критичен коментар)

Любомир Миков
(Резюме)

Предмет на моя критичен коментар е изследване на археолога Николай Овчаров, посветено на несъществуващи вече графити по стените на Имарет джамия в Пловдив (1444–1445 г.). Документирани, описани и анализирани са 88 графитни изображения, които са представени в албумно приложение. Според мен документацията на графитите и тяхното публикуване са най-значимите приноси на автора.

Авторът датира графитите от втората половина на XV в., което смятам, че е спорно. Спорна е също така и категоричната идентификация на съответните изображения, които се отличават с максимално редуцирана форма и всъщност са пределно обобщени, твърде условни, много неясни, а някои дори и незавършени.

Най-голямо внимание е отделено на графитите, изобразяващи плавателни съдове. Те обаче са съотнесени само към неосманските (западноевропейските) корабни модели. Но османската флота през XV–XVI в. е широко мащабен и забележителен фактор в Средиземноморието, поради което смятам, че изобразените плавателни съдове по стените на джамията са възпроизвеждали именно образци (или модели) от османската флота.

Най-важният въпрос, свързан с графитите в джамията, е при какви обстоятелства те са се появили и съхранили до 80-те години на XX в. Във връзка с това предлагам към профила на техните създатели, направен от Н. Овчаров, да се добави и характеристиката им на хора с психични отклонения, за което има достатъчно предпоставки.

Ключови думи: графити; джамия; флота; лудост

Любомир Миков
lubo_mikov@abv.bg